

**WOJEWODA
ŚWIĘTOKRZYSKI**

Kielce, dnia 05 listopada 2025 roku

Znak sprawy: PSZ.II.431.43.2025

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w Kielcach Oddział Obsługi Klienta	
Wysł. dnia	06.11.2025
L.dz..... Ilość zał.....	
Podpis.....	

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Pani Renata Marzec
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Smyków 91
26 – 212 Smyków

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym, przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Smykowie w dniach 9 i 10 października 2025 r.

Kontrola przeprowadzona została na podstawie:

- art. 186 pkt 3 *Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz. U. 2025 r., poz. 49), zwanej w dalszej części wystąpienia - *ustawą*.

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

1. Pani Monika Krawczyk - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 5), upoważnienie nr 761/2025 z dnia 01.10.2025 r. – inspektor kierujący zespołem inspektorów.
2. Pani Anna Krupa - Pawłowska – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 3), upoważnienie nr 762/2025 z dnia 01.10.2025 r.

Zakresem kontroli objęte zostały następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny.
2. Kwalifikacje asystentów rodziny i tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo–wychowawczych przez:
 - a) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.
 - b) Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.
4. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.
6. Koordynowanie działań, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U z 2024 r. poz. 1829 t.j.), zwanej w dalszej części wystąpienia - *ustawą „Za życiem”*.
7. Terminowe sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminach:
 - do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku;
 - do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku.

Okres objęty kontrolą: 01.01.2024 r. do dnia kontroli.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Integralną część niniejszego wystąpienia pokontrolnego stanowią pisemne informacje z zakresu kontroli przygotowane przez kierownika GOPS placówki (zał. nr 1).

Organizacja pracy z rodziną na terenie Gminy Smyków.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie, zwany dalej GOPS lub Ośrodek, jest jednostką organizacyjną Gminy Smyków. Siedziba Ośrodka mieści się w budynku Urzędu Gminy, zlokalizowanym pod adresem: Smyków 91. GOPS funkcjonuje w oparciu o statut i regulamin organizacyjny. Obowiązujący, na czas trwania kontroli, statut Ośrodka, został przyjęty Uchwałą Nr 104/XV/2016 Rady Gminy w Smykowie z dnia 30 marca 2016 r. i był dwukrotnie zmieniany, tj.:

- Uchwałą Nr 148/XXII/2017 Rady Gminy Smyków z dnia 10 lutego 2017 r. w związku z wprowadzeniem ustawy „Za życiem”;
- Uchwałą Nr 215/XXIX/2022 Rady Gminy Smyków z dnia 24 marca 2022 r. w związku z wprowadzeniem ustawy z dn. 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym.

W zapisie zawartym w §2 pkt 1. statutu wskazane zostały podstawy prawne działania Ośrodka, w tym m.in.: *ustawa* (ppkt 7). Zmiana statutu dokonana w roku 2017 wprowadziła do tegoż paragrafu *ustawę „Za życiem”* (ppkt 18). Ponadto w § 13 statutu wskazano, że GOPS wykonuje obowiązki gminy w zakresie zadań własnych gminy wynikające z *ustawy*, a zmiana z 2017 r. uzupełniła treść zawartą w § 9 wskazującą na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez GOPS o realizację zadań wynikających z *ustawy „Za życiem”*.

Szczegółowy zakres zadań realizowanych przez Ośrodek określa regulamin organizacyjny (zwany regulaminem) wprowadzony Zarządzeniem Nr 3/2025 kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie z 15 stycznia 2025 r. Zgodnie z § 5 regulaminu, strukturę kadrową GOPS tworzą poszczególne stanowiska, w tym m.in.: asystent rodziny czy podinspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. W § 24 omawianego dokumentu określony został zakres zadań asystenta rodziny. Zakres ten zgodny jest z zapisem § 15 *ustawy*. Z treści § 22 regulaminu wynika, że do zadań podinspektora ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego należy m.in.: prowadzenie postępowań w sprawach o jednorazowe świadczenia na podstawie *ustawy „Za życiem”*.

Na dzień kontroli obowiązki Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie pełniła pani Renata Marzec. Kierownik Ośrodka posiada stosowne upoważnienie do realizacji zadań wynikających z *ustawy*, zgodnie z Zarządzeniem Nr 38/2015 Wójta Gminy Smyków z dnia 12 maja 2015 r. (zał. nr 2).

W związku z nowelizacją Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz ustaw szczególnych, mającą na celu wzmocnienie ochrony dzieci przed przemocą oraz zapewnienie im bezpiecznych warunków, na jednostki pracujące z dzieckiem nałożony został obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, który winien zostać zrealizowany do połowy sierpnia 2024 r. Posiadanie standardów jest obowiązkiem wynikającym z art. 22b *ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1802 ze zm.).

W trakcie kontroli ustalono, że Standardy Ochrony Małoletnich zostały wprowadzone Zarządzeniem Nr 2/2024 kierownika GOPS w Smykowie z dnia 02 kwietnia 2024 roku. Wszyscy pracownicy jednostki zostali zapoznani z dokumentem, co potwierdzili własnoręcznym podpisem na stosownym oświadczeniu. Treść standardów dostępna jest na stronie BIP Ośrodka, została również wywieszona na drzwiach wejściowych do GOPS.

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 *ustawy* do zadań własnych gminy należy m.in.: opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny. Na dzień kontroli, gmina posiadała Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dla Gminy Smyków, przyjęty Uchwałą Nr 76/XIV/2025 Rady Gminy Smyków z dnia 6 lutego 2025 r. Poprzedni Program obowiązywał w latach 2022 – 2024. Podczas kontroli główną uwagę poświęcono analizie aktualnego Programu.

Podstawą do opracowania programu wspierania rodziny, była diagnoza środowiska lokalnego, zawierająca m.in.: informacje dotyczące liczby mieszkańców, liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej w ostatnich latach oraz głównych problemów dot. funkcjonowania rodzin, jak również omówienie uzasadnienia działań asystenta rodziny.

Adresatami działań ujętych w Programie są rodziny i dzieci zamieszkałe na terenie gminy Smyków przeżywające trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej oraz rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Zgodnie z zapisami Programu, jego realizatorami są współpracujące podmioty publiczne, tj.: GOPS - pełniący jednocześnie rolę koordynatora Programu, policja, PCPR, Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny, placówki oświatowe, kulturalne i służby zdrowia, jak i podmioty niepubliczne, tj.: organizacje pozarządowe. Realizacja Programu odbywać się będzie we współpracy z ww. instytucjami w sposób ciągły i systematyczny w wyznaczonych ramach czasowych tj. w latach 2025-2027.

W Programie nie dokonano analizy SWOT, która jest prostym, a jednocześnie potężnym narzędziem do identyfikacji obszarów wymagających poprawy oraz takich, które mogą stanowić zagrożenie. Pozwala na wyodrębnienie i przedstawienie słabych/mocnych stron, jak również szans/zagrożeń, co przekłada się na opracowanie najlepszej strategii postępowania. Przy opracowywaniu Programu na kolejne lata warto rozważyć zasadność wykorzystania ww. narzędzia.

Podstawowym założeniem Programu jest: „Utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci”. Ma ono zostać osiągnięte poprzez realizację następujących celów:

1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.
3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.
4. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

Powyższe cele realizowane będą poprzez działania profilaktyczne na rzecz rodziny, np.: monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc, włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie, zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej dla rodzin ubogich oraz objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą, usługi asystenta rodziny, praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.

Przewidywane efekty podjęcia zaplanowanych działań to m.in.: poprawa funkcjonowania 40% rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny; ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej; rozszerzenie oferty działań pomocowych, kulturalnych, oświatowych na rzecz rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem rodziny wielodzietnej; konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji; wsparcie dla kobiet i rodzin zgodnie z założeniami *ustawy „Za życiem”*.

Realizacja Programu odbywać się będzie w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Program jest dokumentem otwartym i długofalowym. Podlega on ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Wszystkie opracowane wnioski, uwagi i propozycje zmian znajdą odzwierciedlenie w corocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, przedstawianym w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy Smyków.

Osoby kontrolujące zapoznały się ze sprawozdaniem z realizacji Programu za 2024 r., które zostało przedstawione Radzie Gminy Smyków w dniu 31.03.2025 r. W dokumencie, poza analizą i oceną realizacji zadań realizowanych przez GOPS, wskazano na potrzeby związane z ich realizacją, tj.: kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny wraz z podnoszeniem przez niego kwalifikacji; zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej; rozwój poradnictwa psychologicznego i prawnego oraz utworzenie grupy wsparcia dla rodzin.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dla Gminy Smyków zakłada realizację różnych działań mających na celu polepszenie sytuacji dziecka i rodziny oraz zapewnienie wsparcia w zakresie poprawy jakości życia rodzin z gminy Smyków, realizowanych głównie przez GOPS przy współpracy z innymi instytucjami.

Zadanie realizowane prawidłowo.

2. Kwalifikacje asystentów rodziny i tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

Na dzień kontroli GOPS w Smykowie zatrudniał jednego asystenta rodziny w wymiarze ½ etatu, w systemie zadaniowego czasu pracy. Osoba zatrudniona na tym stanowisku realizuje swoje obowiązki od sierpnia 2019 r., a od 1 maja 2022 r. jest zatrudniona na czas nieokreślony. W trakcie czynności kontrolnych przeanalizowano akta osobowe asystenta rodziny, w których znaleziono potwierdzenie, że zatrudniona na tym stanowisku osoba posiada kwalifikacje zgodne z art. 12 ust. 1 pkt 1 *ustawy*, tj.:

wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku pedagogika o specjalizacji resocjalizacja i profilaktyka społeczna. Ponadto w aktach osobowych znajdowały się dokumenty potwierdzające spełnianie pozostałych wymagań dotyczących zajmowanego stanowiska, tj.: aktualne zaświadczenie lekarskie, zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, oświadczenia potwierdzające spełnianie wymagań, o których mowa w art. 12 ust.1 pkt 2-4 cyt. ustawy oraz poświadczenie potwierdzające niefigurowanie w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym.

Z analizy zakresu czynności wynika, że do zadań asystenta rodziny należy realizacja zadań, o których mowa w art. 15 ust. 1 ustawy (zał. nr 3). Asystent rodziny w okresie zatrudnienia uczestniczył w pięciu szkoleniach, tj.: „Asystent rodziny – rozwijanie kompetencji i umiejętności praktycznych”, „Teczka asystenta rodziny w praktyce. Obowiązki i dokumentacja asystenta rodziny w świetle oczekiwań i wyników kontroli”, „Metody pracy asystenta rodziny”, „Zmiany prawne w obszarze wspierania rodziny i deinstytucjonalizacji usług społecznych”, „Status i zadania asystenta rodziny w świetle zmian w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”.

W trakcie kontroli nie stwierdzono łączenia wykonywania obowiązków asystenta rodziny z zadaniami pracownika socjalnego na terenie gminy oraz prowadzenia postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę, o których mowa w art. 17 ust. 3 i 4 ustawy.

Zadanie realizowane prawidłowo.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta:

W GOPS w Smykowie, w okresie objętym kontrolą, tj.: od 1 stycznia 2024 r. do dnia kontroli tj.: 18 września 2025 r., ze wsparcia i pomocy asystenta rodziny korzystały cztery rodziny, w których przebywało 6 dzieci. Żadna z rodzin nie została zobowiązana do współpracy przez sąd, każdorazowo przydzielenie asystenta nastąpiło w związku ze stwierdzonymi potrzebami.

W trakcie kontroli analizie poddano teczkę wszystkich czterech rodzin objętych opisywanym wsparciem. Stwierdzono, że przydzielenie rodzinom asystenta odbywało się zgodnie z art. 11 ustawy. W sytuacji, gdy powzięta została informacja o środowisku rodzinnym, które doświadcza trudności opiekuńczo - wychowawczych z dziećmi, pracownik socjalny GOPS przeprowadzał w rodzinie wywiad środowiskowy, który zawierał analizę sytuacji rodziny i określał jej potrzeby. Jeśli pracownik socjalny uznał konieczność objęcia rodziny wsparciem asystenta, odnotowywał taką informację w wywiadzie środowiskowym oraz występował do kierownika Ośrodka z pisemnym wnioskiem w tej sprawie (zał. nr 4). Na wnioskach widnieje akceptacja kierownika, co jest równoznaczne z przydzieleniem rodzinie asystenta. Rodziny wyrażały pisemną zgodę na współpracę (zał. nr 5). Dodatkowo sporządzana była przez pracownika socjalnego notatka na okoliczność objęcia rodziny wsparciem asystenta, zawierająca najistotniejsze informacje o sytuacji rodziny (zał. nr 6).

Z pierwszego wejścia asystenta rodziny w środowisko sporządzany jest protokół (zał. nr 7). Asystent dokonywał także wstępnej analizy sytuacji rodziny, m.in. w zakresie sytuacji zdrowotnej poszczególnych jej członków, sytuacji szkolnej i wychowawczej dzieci, sytuacji materialnej i bytowej.

Z informacji zawartych w dokumentacji rodzin oraz zał. nr 1 cz. III wynika, że rodziny zostały objęte wsparciem asystenta rodziny ze względu na współwystępowanie problemów takich jak: problemy opiekuńczo-wychowawcze, niskie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego i zarządzania budżetem domowym, ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, zaniedbania wobec dzieci w sferze edukacji, higieny, zdrowia, samotne rodzicielstwo, złożone relacje w rodzinie. Ustalono, że w okresie kontrolnym 2 dzieci z jednej rodziny zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 *ustawy*, asystent rodziny opracowuje i realizuje plan pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Z dokumentacji wynika, że plany pracy sporządzane były w okresie od jednego do dwóch miesięcy od rozpoczęcia pracy z daną rodziną. Wszystkie plany podpisane zostały przez asystenta, członka rodziny, pracownika socjalnego oraz kierownika. Plany zawierają: opis rodziny, diagnozę problemów występujących w rodzinie, strategię postępowania oraz formy wsparcia (zał. nr 8). Wskazane w planach formy wsparcia i strategię postępowania odnoszą się do działań podejmowanych przez asystenta wobec rodziny. **Zapisy zawarte w formularzu planu, jak i treść innych analizowanych dokumentów nie wyznaczają, w ocenie kontrolujących, konkretnych działań do realizacji przez członków rodziny, terminów ich realizacji oraz ich przewidywanych efektów, co jest niezgodne z art. 15 ust. 3 *ustawy*.** Zwrócono także uwagę, że plany sporządzane były wyłącznie na początku podjęcia przez asystenta współpracy z rodziną. Pomijany był zaś fakt, że są one objęte jego wsparciem przez kilka lat (tj.: 1 rodzina od 2019 roku, 1 rodzina od 2020 roku, 1 rodzina od 2022 roku i 1 rodzina od 2023 roku). W trakcie pracy plany nie były aktualizowane lub modyfikowane, pomimo zmieniającej się sytuacji i potrzeb w rodzinach. Ponadto, w przypadku umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, plan pracy z rodziną powinien być skoordynowany z planem pomocy dziecku i opracowany we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. **W dokumentacji rodziny znajdowały się plany pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej przesłane przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, natomiast plan pracy rodziny z asystentem nie został z nimi skoordynowany, co jest niezgodne z art. 15 ust. 1 pkt 2 *ustawy*.**

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 14 *ustawy* praca asystenta powinna być dokumentowana. Kontrolowane dokumenty potwierdziły realizację ww. przepisu w formie: notatek służbowych sporządzanych w związku z wizytami i działaniami podejmowanymi w środowisku rodzin (zał. nr 9), notatek służbowych sporządzanych na okoliczność kontaktów z przedstawicielami różnych instytucji (zał. nr 10), sprawozdań miesięcznych z pracy asystenta rodziny (zał. nr 11), kart czasu pracy (zał. nr 12). Stwierdzono, że asystent rodziny prowadził pracę z rodzinami w miejscu ich zamieszkania, co było zgodne z art. 14 *ustawy*. Z analizy dokumentacji wynika, że wizyty asystenta w środowisku rodzin odbywały się w różnych godzinach oraz z różną częstotliwością w zależności od potrzeb i zaangażowania rodzin, nawet kilka razy w tygodniu. Odnotowywane były także informacje o kontaktach telefonicznych oraz wizytach rodzin w ośrodku lub braku możliwości nawiązania kontaktu. W przypadku utrudnionej współpracy, rodziny pisemnie wzywane były do osobistego stawiennictwa w Ośrodku (zał. nr 13). Asystent podejmował również kontakty z kuratorami i pracownikami placówek oświatowych, do których uczęszczały dzieci, a także instytucji wspierających, w celu wymiany informacji o rodzinie i dzieciach, co jest zgodne z art. 16 ust. 1 pkt 2 *ustawy*. Dokumentacja prowadzona jest w sposób systematyczny i uporządkowany.

Na podstawie analizy dokumentacji rodzin oraz informacji zawartych w załączniku nr 1 cz. III, asystent rodziny w ramach zapewnienia rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, realizował poniższe zadania w następujący sposób:

- **udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego** – z analizy dokumentacji wynika, że asystent: przeprowadzał w rodzinach rozmowy o charakterze doradczym; uczył racjonalnego zarządzania pieniędzmi; wspierał w realizacji codziennych obowiązków; przekazywał wskazówki nt. prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym regularnego sprzątania, planowania posiłków i gotowania; motywował do wykonania remontu pomieszczeń; pomagał w organizacji codziennego życia i załatwianiu spraw bieżących; udzielał wsparcia emocjonalnego w pokonywaniu sytuacji kryzysowych;

- **udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych** – w powyższym zakresie asystent: przekazywał informacje o możliwych formach wsparcia socjalnego; pomagał w wypełnianiu wniosków i gromadzeniu dokumentacji oraz załatwianiu spraw urzędowych; przypominał o terminach np. składania dokumentów, badań, wizyt u specjalistów; wspierał w kontaktach z instytucjami;
- **udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych** – zadanie realizowane przez asystenta poprzez: przeprowadzanie rozmów o charakterze wspierającym; wskazywanie instytucji pomocowych; oferowanie pomocy w umawianiu wizyt u specjalistów; zachęcanie do podjęcia lub kontynuowania terapii, a także monitorowanie realizacji zaplanowanych wizyt;
- **udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi** – asystent: zachęcał rodziców do wspólnego spędzania czasu z dziećmi, budowania relacji i prezentowania właściwych wzorów; utrzymywania kontaktów z drugim rodzicem; zachęcał do współpracy ze szkołą i poradnią psychologiczno-pedagogiczną; monitorował sytuację dzieci poprzez kontakt z pracownikami szkół (dyrektor, wychowawca, pedagog, psycholog); uczył rodziców korzystania z dziennika elektronicznego, w celu bieżącego monitorowania sytuacji szkolnej; rozmawiał z dziećmi i rodzicami nt. napotykanymi trudnościami; pomagał dzieciom w odrabianiu lekcji i nauce; przeprowadzał gry i zabawy o charakterze edukacyjno – wychowawczym; motywował do poprawy zachowania;
- **wspieranie aktywności społecznej rodzin** – asystent: zachęcał rodziny do udziału w lokalnych wydarzeniach; do świętowania ważnych uroczystości rodzinnych; zachęcał do aktywnego spędzania czasu poza domem oraz organizowania czasu spędzanego wraz z dziećmi;
- **motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych** - asystent rodziny: przeprowadzał rozmowy motywujące do podjęcia i utrzymywania pracy zarobkowej; uświadamiał korzyści płynące z posiadania stałego zatrudnienia i źródła dochodu z pracy; pomagał w redagowaniu dokumentów aplikacyjnych dotyczących uzyskania zatrudnienia; zachęcał do ukończenia kursu prawa jazdy oraz do kontaktu z Powiatowym Urzędem Pracy;
- **udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej** – asystent: przedstawiał rodzinom możliwości pozyskiwania informacji o ofertach pracy; zachęcał do kontaktu z lokalnymi instytucjami w celu zasięgania informacji o możliwości podjęcia zatrudnienia, np. w ramach stażu, prac interwencyjnych; mobilizował członków rodziny do kontaktu z Powiatowym Urzędem Pracy; udzielał pomocy w aplikowaniu i odpowiadaniu na oferty pracy;
- **motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych** – z przedłożonej dokumentacji wynika, że rodziny objęte wsparciem asystenta nie były zachęcane do udziału w warsztatach dla rodziców; w ramach bieżącej pracy asystent rozmawiał z rodzicami na temat prawidłowych postaw rodzicielskich, wzmacniał ich kompetencje, ukazywał prawidłowe wzorce postępowania, uświadamiał jak ważne jest budowanie prawidłowych relacji z dziećmi i reagowanie na ich potrzeby adekwatnie do wieku;
- **udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych** – asystent: informował rodziców i dzieci o zajęciach dodatkowych organizowanych przez szkołę; przeprowadzał rozmowy z pedagogiem szkolnym o możliwości objęcia dzieci dodatkową pomocą w szkole; uwrażliwiał na sytuację dzieci, a w trakcie wizyt w środowisku inicjował rozmowy z dziećmi nt. ich potrzeb; zachęcał do wspólnych gier i zabaw oraz aktywności;
- **przewodzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci** - z dokumentacji wynika, że asystent rodziny: prowadził konsultację z członkami rodzin; podczas rozmów

z rodzicami asystent przekazywał wskazówki wychowawcze; omawiał bieżące problemy zaobserwowane w zachowaniu dzieci; uświadamiał jaki wpływ mają zachowania i reakcje prezentowane przez dorosłych na dzieci; motywował do wprowadzania zmian; zachęcał do wyznaczania granic w procesie wychowawczym; pomagał w nabywaniu umiejętności prawidłowego zaspakajania potrzeb dzieci, ponadto wskazywał na możliwość skorzystania z profesjonalnego poradnictwa; natomiast podczas rozmów z dziećmi zachęcał i motywował do nauki, aktywności fizycznej, zaangażowania do prac w domu, ograniczenia czasu spędzanego przed urządzeniami elektronicznymi; omawiał problemy szkolne; wzmacniał mocne strony; asystent zwracał członkom rodziny uwagę na takie zagrożenia, jak: długie przesiadywanie przed TV, nadużywanie mediów społecznościowych i gier przez dzieci;

- **podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin** – z analizy dokumentacji wynika, że w dwóch rodzinach miały miejsce sytuacje zagrażające bezpieczeństwu dzieci z powodu sprawowania nad nimi opieki przez rodziców będących pod wpływem alkoholu; w obu przypadkach opieka nad dziećmi została przejęta, na podstawie oświadczenia, przez innego członka rodziny; z uwagi na powyższe, asystent rodziny zintensyfikował wizyty w celu monitorowania środowisk, przeprowadzał rozmowy dyscyplinujące i uświadamiające konsekwencje zachowania, współpracował ze szkołą, kuratorem oraz sądem, jak również wspierał dzieci;
- **udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem, o których mowa w art. 76a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego** – w kontrolowanym okresie asystent nie realizował powyższego zadania, ponieważ nie zaistniała taka potrzeba;
- **dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej, niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1** – w toku kontroli stwierdzono, że asystent dokonywał oceny sytuacji rodzin i opisywał ją w dokumencie, który pierwotnie zatytułowany został jako *Sprawozdane półroczne z pracy asystenta rodziny z rodziną*; następnie nazwa dokumentu została skorygowana na *Okresową ocenę sytuacji rodziny*, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy (zał. nr 14); oceny dokonywane były nie rzadziej niż co pół roku. Dokument podpisany był przez asystenta rodziny i pracownika socjalnego oraz przekazywany kierownikowi Ośrodka. Ocena zawiera informacje o sytuacji rodziny przed objęciem asystenturą, informację o celach głównych i szczegółowych, zadania jakie zostały wykonane w rodzinie w okresie podlegającym ocenie, rokowania oraz wnioski i uwagi. Informacje o rodzinach zawarte w ocenach są spójne z dokumentacją z bieżącej pracy asystenta w danym okresie. W opinii zespołu kontrolującego, cele i wnioski zamieszczone w ocenach, a także planowanie lub kontynuowanie działań w rodzinie powinno być powiązane z planami pracy z rodziną, np. w formie aktualizacji/modyfikacji planu; ocena sytuacji rodziny jest kluczowym elementem tworzenia planu pracy asystenta, który powinien być weryfikowany z uwagi na zmiany zachodzące w sytuacji rodzin; uwagi w powyższym zakresie zostały przekazane w trakcie kontroli kierownikowi Ośrodka i asystentowi rodziny;
- **monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną** - w 2024 roku jedna rodzina była monitorowana przez asystenta w związku z zakończeniem współpracy; zakończenie pracy nastąpiło w grudniu 2023 roku z uwagi na osiągnięcie założonych celów; jak wskazuje dokumentacja, asystent we współpracy z pracownikiem socjalnym, skierował do kierownik Ośrodka pisemny wniosek o zakończenie pracy z rodziną oraz sporządził końcową ocenę sytuacji rodziny (zał. nr 15); monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy trwało trzy miesiące; kontakty asystenta z rodziną w ramach monitoringu udokumentowane

zostały w formie notatek służbowych (zał. nr 16);

- **sporządzanie na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach** - w okresie objętym kontrolą nie sporządzano ww. opinii; żadna z rodzin nie była zobowiązana przez sąd do współpracy z asystentem; sąd także nie występował do Ośrodka o przedmiotowe opinie;
- **współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny** - jednostki i osoby, z którymi asystent współpracuje najczęściej to: kierownik Ośrodka, pracownicy socjalni, kuratorzy, placówki oświatowe, poradnie specjalistyczne, powiatowe centrum pomocy rodzinie; działania asystenta w tym zakresie znajdują odzwierciedlenie w prowadzonej dokumentacji;
- **udział w zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej** - asystent rodziny w kontrolowanym okresie uczestniczył w jednym zespole ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; z dokumentacji wynika, że asystent współpracuje z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w zakresie wymiany informacji o bieżącej sytuacji dzieci i rodziców biologicznych;
- **współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9 a lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną** – w kontrolowanym okresie asystent nie realizował powyższego zadania, ponieważ nie zaistniała taka potrzeba; w żadnej z rodzin objętych wsparciem asystenta nie prowadzono procedury Niebieskiej Karty.

Zadanie w zakresie zapewnienia rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny realizowane jest prawidłowo z uchybieniami. Uchybienia dotyczą planów pracy z rodzinami, które zostały opracowane niezgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy oraz w przypadku jednej rodziny plan pracy nie został skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, co jest niezgodne z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy.

b) zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa:

Zgodnie z informacjami uzyskanymi w trakcie kontroli oraz zawartymi w zał. nr 1 cz. III, GOPS w Smykowie nie zatrudniał specjalistów, tj. psychologa i pedagoga, z których pomocy mogły korzystać rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny. W przypadku wystąpienia takiej konieczności rodziny są informowane przez pracowników Ośrodka o możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej świadczonej na terenie Końskich m.in. przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Istnieje także możliwość skorzystania z pomocy radcy prawnego zatrudnionego w gm. Smyków.

Zadanie realizowane w ograniczonym zakresie z uwagi na dostępność do poradnictwa, głównie w instytucjach pomocowych, które znajdują się poza gm. Smyków.

c) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających:

W kontrolowanym okresie na terenie gminy Smyków nie funkcjonowała żadna rodzina wspierająca. Jak wskazano, żadna z rodzin korzystających z pomocy Ośrodka nie zgłosiła potrzeby zapewnienia jej dodatkowej pomocy i wsparcia w formie rodziny wspierającej. Pomimo promocji tematu, nie zgłosił się też nikt, kto taką pomoc chciałby oferować. Pomimo tego GOPS nieustająco podejmuje działania w celu zachęcenia członków społeczności lokalnej do utworzenia opisywanej rodziny. Promocja tematu obejmuje działania informacyjne w zakresie tworzenia warunków do budowania potencjału jakimi są rodziny wspierające oraz ich roli. Informacje udostępniane są na bieżąco na tablicy ogłoszeń przed Urzędem Gminy w Smykowie, na drzwiach wejściowych do Ośrodka

oraz na tablicach znajdujących się w poszczególnych sołectwach (zał. nr 17). Ponadto pracownicy socjalni, jak i asystent rodziny, udzielają informacji osobom zgłaszającym się, a będącym jakkolwiek zainteresowanymi tematem rodzin wspierających.

Na terenie gminy nie funkcjonują rodziny wspierające, w związku z powyższym zadanie w tym zakresie nie jest realizowane.

4. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zadaniem własnym gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy zastępczej, jest współfinansowanie kosztów jego pobytu w tejże pieczy (art. 176 pkt 5 ustawy). Wysokość tych wydatków jest uzależniona od długości pobytu dziecka poza rodziną i określona została w art. 191 ust. 9 cyt. ustawy.

W kontrolowanym okresie, dziewięć dzieci z terenu gminy Smyków umieszczonych było w pieczy zastępczej, z czego na dzień kontroli, w dalszym ciągu poza domem rodzinnym, przebywało ośmioro z nich. Jedna osoba usamodzielniała się po osiągnięciu pełnoletności w placówce w 2024 r. i powróciła do środowiska rodzinnego. Spośród dzieci przebywających nadal w pieczy: pięć umieszczonych jest w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej typu rodzinnego w Brodach (powiat konecki), a troje znajduje się pod opieką spokrewnionych rodzin zastępczych. Na dzień kontroli, w przypadku 4 dzieci gmina ponosi 20 % wydatków na opiekę i wychowanie, a w przypadku kolejnej 4 dzieci 50 % wydatków związanych z pobytem dzieci w pieczy. Miesięczna kwota obciążająca budżet gminy Smyków na ten cel wynosi ok. 13.567 zł., z czego koszt pobytu w rodzinach zastępczych spokrewnionych wynosi 2.467 zł.

Zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy - *praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną*. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że jedna rodzina biologiczna dzieci przebywających w pieczy zastępczej korzysta ze wsparcia asystenta rodziny. W pisemnej informacji uzupełniającej część VI załącznika nr 1 do niniejszego wystąpienia, kierownik Ośrodka opisała sytuację pozostałych rodziców biologicznych dzieci umieszczonych czasowo poza rodziną, z którymi asystent nie podjął współpracy ze względu na brak zasadności takiego rozwiązania. **Zadanie realizowane prawidłowo.**

5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Monitoring sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych odbywa się za pośrednictwem pracowników socjalnych, którzy systematycznie prowadzą wizyty w środowisku rodzin. Polega on na procesie diagnozowania głównych problemów i trudności występujących w rodzinie, a następnie udzieleniu wsparcia w rozeznaczonych obszarach, stanowiących dla rodziny zbyt duże obciążenie lub będących obszarem deficytowym. Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że na dzień kontroli Ośrodek obejmował monitoringiem trzy rodziny, w których przebywała czwórka dzieci. Problemami z jakimi borykały się rodziny zagrożone są: trudności finansowe, samotne rodzicielstwo, problemy zdrowotne. Rodziny te otrzymują stałe i powtarzalne wsparcie związane z koniecznością zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych członków rodzin, głównie w formie finansowej. Z ww. osobami prowadzona jest regularna praca socjalna nastawiona na wsparcie środowiska, celem uniknięcia sytuacji kryzysowych lub pogłębiania się zdiagnozowanych trudności. Natomiast rodziny, w których zdiagnozowano trudności z prawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych zostają

objęte wsparciem asystenta rodziny. Na dzień kontroli wszystkie rodziny zagrożone kryzysem lub przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych zostały objęte wsparciem asystenta rodziny.

W kontrolowanym okresie, na terenie gminy Smyków, w 3 rodzinach, w których przebywały małoletnie dzieci, prowadzone były lub są Niebieskie Karty. Z ww. rodzin żadna nie została objęta wsparciem asystenta rodziny. Pracę z rodzinami prowadziła grupa diagnostyczno – pomocowa. Dwie rodziny były monitorowane zgodnie z art. 9 ust. 2 *ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej* (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673 t.j.), natomiast jedna rodzina objęta była nasiloną pracą socjalną i nadzorem ze strony pracownika socjalnego. W sytuacji, gdy w rodzinach, rozeznana była niejasna sytuacja pod kątem opiekuńczo – wychowawczym, Zespół Interdyscyplinarny zwracał się do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka. Powyższą formę kontroli zastosowano w przypadku dwóch rodzin, w tym co do jednej – dwukrotnie.

W kontrolowanym okresie zadanie realizowane prawidłowo.

6. Koordynowanie działań, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".

W okresie objętym kontrolą, do GOPS w Smykowie, wpłynęły 3 wnioski o wypłatę jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł, o którym mowa w art. 10 *ustawy „Za życiem”*, tj.: w roku 2024 – dwa wnioski, a w roku bieżącym - jeden. Przeanalizowano akta wszystkich spraw. W poszczególnych teczkach znajdowały się dokumenty konieczne do przyznania świadczenia, tj.:

- wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wg wzoru określonego w *rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26 stycznia 2023 r.* (Dz.U. z 2023 r. poz.211);
- zaświadczenie lekarskie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, zgodnie z zapisem zawartym w art. 4 ust. 3 *ustawy „Za życiem”*;
- zaświadczenia lekarskie lub wystawione przez położną, potwierdzające, że kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu zgodnie z zapisem zawartym w art. 10 ust. 6 *ustawy „Za życiem”*. Oprócz dokumentów wymaganych zapisami ustawy, w teczkach znajdowały się notatki służbowe/oświadczenia klientek o uzyskaniu informacji dot. możliwości uzyskania wsparcia w formie asystenta rodziny oraz decyzje przyznające przedmiotowe świadczenie (zał. 18).

Kierując się zapisami art. 24 § 1 pkt 2 w związku z art. 25 § 1 pkt 1 oraz art. 26 § 2 *Kodeksu postępowania administracyjnego* (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 572 ze zm.) kierownik Ośrodka, wystąpił do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach o wyłączenie Wójta Gminy Smyków z udziału w postępowaniu dot. rozpatrzenia wniosku złożonego w 2025 r. przez żonę zastępcy Wójta Gminy Smyków i rozpatrzenie wniosku lub wyznaczenie innego organu do załatwienia opisywanej sprawy. W odpowiedzi na ww., postanowieniem z dn. 7 sierpnia 2025 r. SKO w Kielcach wyznaczyło do załatwienia opisywanej sprawy Burmistrza Miasta i Gminy Radoszyce. Sprawa zakończyła się w dn. 18 sierpnia 2025 r. wydaniem przez wskazany organ decyzji przyznającej wnioskodawczyni jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano nieuleczalną chorobą zagrażającą jego życiu, która powstała w prenatalnym okresie jego rozwoju. Decyzja ta określiła w swojej sentencji, że wypłaty świadczenia dokona GOPS w Smykowie według harmonogramu wypłat świadczeń rodzinnych na podane przez wnioskodawczynię konto bankowe (zał. nr 19).

Po zapoznaniu się z dokumentacją stwierdzono, że wszystkie wnioski złożone zostały w wymaganym terminie, tj. zgodnie z zapisem w art. 10 ust. 4 *ustawy „Za życiem”* i zostały rozpatrzone zgodnie z pozostałymi przepisami *ustawy „Za życiem”* oraz z zachowaniem terminów, o których mowa w *k.p.a.* Decyzje w sprawie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się

żywego dziecka w przypadku wniosków złożonych w 2024 r. podpisane zostały przez kierownika GOPS w Smykowie, który zgodnie z Zarządzeniem Nr 85/2016 Wójta Gminy Smyków z dnia 30 grudnia 2016 r. posiada upoważnienie do prowadzenia postępowania w sprawach o jednorazowe świadczenia, a także do wydawania w tych sprawach decyzji na podstawie ustawy „Za życiem” (zał. nr 20). Ponadto Wójt Gminy Smyków Zarządzeniem Nr 4/2017 z dnia 13 stycznia 2017 r. upoważnił, na wniosek kierownika GOPS, osobę zatrudnioną na stanowisku podinspektora ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego do prowadzenia postępowań w sprawach o jednorazowe świadczenia na podstawie ustawy „Za życiem”, z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych (zał. nr 21).

W okresie objętym kontrolą żadna z rodzin nie wnioskowała o pomoc asystenta rodziny w zakresie koordynowania działań, o których mowa w art. 8 cyt. ustawy „Za życiem”. Informacji o możliwych formach wsparcia udzielali pracownicy Ośrodka. Kierownik GOPS przeprowadziła również rozmowy z wszystkimi sołtysami gminy, celem rozpropagowania informacji dot. programu „Za życiem” (zał. nr 22). Mieszkańcy gminy mogą znaleźć informatory zawierające podstawową wiedzę z tego zakresu na stronie internetowej BIP Ośrodka. Są one również wywieszone na drzwiach wejściowych do GOPS oraz tablicach informacyjnych przed budynkiem Urzędu Gminy w Smykowie oraz w poszczególnych sołectwach.

Zadanie realizowane prawidłowo w zakresie prowadzenia postępowania o wypłatę jednorazowego świadczenia, o którym mowa w art. 10 ustawy „Za życiem”. Natomiast w zakresie koordynowania działań, o których mowa w art. 8 cyt. ustawy zadanie nie było realizowane z uwagi na brak wniosków.

7. Terminowe sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminach: do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku; do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;

W trakcie kontroli przedstawione zostały raporty z listy sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny, z których wynika, że przedmiotowe sprawozdania zostały przekazane wojewodzie zgodnie z terminami określonymi w art. 187 ust. 3 ustawy. Sprawozdanie za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca 2024 r. zostało przekazane 5 lipca 2024r., natomiast za okres od 1 lipca do 31 grudnia 2024 r. jednostka przekazała w terminie 30 stycznia 2025 r. W bieżącym roku sprawozdanie za okres od stycznia do czerwca zostało przekazane w dniu 28 lipca.

W 2024 roku gmina Smyków przystąpiła do rządowego programu „Asystent rodziny w 2024 r.”, który został ogłoszony Uchwałą Nr 245 Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu wspierania rodziny (M.P. z 2023 r. poz. 1462). Zgodnie ze złożonym zapotrzebowaniem, Gmina Smyków otrzymała dofinansowanie dodatku do wynagrodzenia asystenta rodziny oraz do kosztów zatrudnienia asystenta w łącznej kwocie 6.873,54 zł. Środki finansowe pochodzące z Funduszu Pracy zostały przekazane na podstawie Umowa nr 21/2024/AR z dn. 22 października 2024 r. zwartej pomiędzy Wojewodą Świętokrzyskim a Gminą Smyków.

Ponadto GOPS w 2024 r. otrzymał środki finansowe w ramach rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej na lata 2024 – 2027”, który został ustanowiony Uchwałą Nr 63 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. (M.P. z 2024 r. poz. 504), w ramach którego wypłacany jest dodatek motywacyjny w wysokości 1.000 zł do jednego etatu m.in. dla asystentów rodzin. Na realizację ww. zdania zgodnie z Umową Nr

29G/WRiSPZ/2024 zawartą w dniu 26.09.2024 r. pomiędzy Wojewodą Świętokrzyskim a Gminą Smyków jednostka otrzymała środki w wysokości 3.523,80 zł.

Z analizy dokumentacji kadrowej i finansowo - księgowej wynika, że środki pozyskane w ramach rządowych programów w 2024 r. zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem w zakresie dodatków i dofinansowania wynagrodzeń asystentów rodziny (zał. nr 23).

Natomiast w br. jednostka zgodnie z Umową Nr 74G/WRiSPZ/2025 z dnia 21.03.2025 r. zawartą pomiędzy Wojewodą Świętokrzyskim a Gminą Smyków, otrzymała środki finansowe na dodatki motywacyjne w łącznej kwocie 7.200,00 zł.

W aktach osobowych pracownika pełniącego rolę asystenta rodziny znajduje się informacja o przyznaniu dodatku motywacyjnego zgodnie z ww. programem, a na sprawdzonych listach płac z roku 2025 do dnia kontroli, uwidocznione są wypłaty przyznanych dodatków (zał. nr 24).

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmów z kierownikiem GOPS, asystentem rodziny, pracownikami socjalnymi i podinspektorem ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego;
- analizy dokumentacji: załącznika do kontroli, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego wystąpienia, statutu i regulaminu organizacyjnego GOPS oraz innej dokumentacji dotyczącej zakresu kontroli.

Mając powyższe na uwadze wydaje się następujące zalecenie pokontrolne:

- 1. Opracowywać plan pracy dostosowany do sytuacji i potrzeb rodziny, ze wskazaniem terminów realizacji poszczególnych działań i przewidywanymi efektami, zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy.**
- 2. W przypadku rodzin, z których dzieci umieszczono w pieczy zastępczej, każdorazowo koordynować plan pracy z rodziną z planem pomocy dziecku, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy.**

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2025 poz. 49 tj.) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach właściwy organ założycielski kontrolowanej jednostki oraz organ zlecający realizację zadania na podstawie art. 190. Organ, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1000 do 15 000 zł.

Osoby kontrolujące:

Monika Krawczyk

Anna Krupa – Pawłowska

Krzysztof Monika
Anna Krupa - Pawłowska

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Katarzyna Skórska
Katarzyna Skórska

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Józef Bryk
Józef Bryk

Wykaz załączników:

1. Pisemne informacje z zakresu kontroli sporządzone przez dyrektora PCPR.
2. Zarządzenie Nr 38/2015 Wójta Gminy Smyków dot. upoważnienia Kierownika GOPS do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.
3. Zakres obowiązków na stanowisku asystenta rodziny zatrudnionego w GOPS w Smykowie.
4. Wniosek pracownika socjalnego o przydzielenie asystenta rodziny.
5. Zgoda rodziny na współpracę z asystentem rodziny.
6. Notatka służbowa pracownika socjalnego na okoliczność objęcia rodziny wsparciem asystenta.
7. Protokół wejścia asystenta rodziny w środowisko.
8. Plany pracy z rodziną.
9. Notatki służbowe asystenta dot. wizyt i działań podejmowanych w środowisku rodzin.
10. Notatki służbowe asystenta rodziny dot. kontaktów z przedstawicielami instytucji.
11. Sprawozdanie miesięczne z pracy asystenta rodziny.
12. Karta czasu pracy asystenta rodziny.
13. Wezwanie rodziny do osobistego stawiennictwa w Ośrodku.
14. Okresowa ocena sytuacji rodziny.
15. Wniosek do kierownik Ośrodka o zakończenie pracy z rodziną oraz końcowa ocena sytuacji rodziny.
16. Notatki służbowe sporządzane w ramach monitoringu rodzin.
17. Notatka służbowa dot. poinformowania sołtysów o poszukiwaniu rodzin wspierających.
18. Dokumenty dot. przyznania jednorazowego świadczenia z ustawy „Za życiem”.
19. Dokumenty dot. wyłączenia Wójta Gminy Smyków od udziału w postępowaniu dot. świadczenia z ustawy „Za życiem”.
20. Zarządzenie Nr 85/2016 Wójta Gminy Smyków dot. upoważnienia Kierownika GOPS do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji na podstawie ustawy „Za życiem”.
21. Zarządzenie Nr 4/2017 Wójta Gminy Smyków dot. upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach na podstawie ustawy „Za życiem”.
22. Notatka służbowa dot. sołtysów o możliwości skorzystania przez rodziny z pomocy i wsparcia w ramach ustawy „Za życiem”.
23. Dokumenty dot. wykorzystania dotacji przyznanych w ramach programów rządowych w 2024 r.
24. Dokumenty dot. wykorzystania dotacji przyznanych w ramach programów rządowych w 2025 r.

